

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра соціальної роботи та богослов'я

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПП 2. Актуальні проблеми сучасного богослов'я

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Капустін Ігор Сергійович
Контактний телефон	+38(067)747-84-85
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	809-501-1409, код доступу 1969
E-mail:	theology@i.ua
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4883
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	
Спеціальність	В8 Богослов'я	
Освітня програма	Богослов'я	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 2	
Цикл підготовки	Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	4
	Загальна кількість годин	120
	Аудиторних годин	40
	Лекції	24
	Практичні	16
	Самостійна робота	80
Форма контролю	Екзамен	
Попередні компоненти (Пререквізити)	-	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	-	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Формування у здобувачів цілісної системи знань про ключові виклики та напрями розвитку сучасного християнського богослов'я, осмислення процесів актуалізації теологічної думки в умовах постсекулярного суспільства, глобалізації та соціальних трансформацій.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити зміст і методологію актуальних теологічних напрямів;
- проаналізувати реакцію християнських церков на виклики сучасного світу;
- дослідити еволюцію соціальних доктрин і катехічної літератури провідних християнських конфесій;
- розвинути навички критичного теологічного аналізу сучасних релігійно-суспільних процесів та міжконфесійного діалогу.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- специфіку та концептуальні засади сучасного християнського богослов'я у порівнянні з класичними системами;
- ключові проблеми актуалізації біблійної та систематичної теології в умовах плюралістичного суспільства;
- зміст і спрямування соціальних доктрин, етичних концепцій та екологічних ініціатив християнських церков;
- тенденції розвитку міжконфесійного діалогу та публічної теології в Україні та світі.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- застосовувати теологічний інструментарій для аналізу сучасних соціокультурних та світоглядних викликів;
- здійснювати порівняльний аналіз богословських вчень і катехічних текстів різних християнських конфесій;
- аргументовано представляти християнську позицію в дискусіях щодо актуальних етичних, соціальних та антропологічних проблем;
- використовувати здобуті знання у практичній місійній, освітній та експертній діяльності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері богослов'я або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність використовувати основи філософських знань для формування світоглядної позиції.
- ЗК 4. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК 7. Здатність використання сучасних соціально-комунікативні технології

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність аналізувати основні етапи та закономірності історичного та релігійного розвитку суспільства для формування громадянської та патріотичної позиції.

СК 3. Здатність толерантно сприймати релігійні соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності.

СК 4. Здатність використовувати основи теологічних знань в процесі духовно-морального розвитку.

СК 6. Здатність використовувати знання основних розділів теології і їх взаємозв'язок, збирати, систематизувати і аналізувати інформацію з теми дослідження.

СК 7. Готовність застосовувати основні принципи і методи науково-богословських студій, враховуючи єдність теологічного знання.

СК 10. Здатність до антропологічного, світоглядного та духовно-морального аналізу та розуміння внутрішньої антропологічної практики релігійних конфесій.

СК 11. Здатність до розуміння внутрішнього процесу формування філософії історії Християнської церкви її догматичного та канонічного віровчення.

Програмні результати навчання:

РН 2. Демонстрація сформованості сукупності релігійних переконань, оцінок, поглядів та принципів, які визначають загальне бачення та релігійне розуміння світу і місце особистості у ньому, а також її релігійні позиції, програми поведінки та діяльності.

РН 5. Самостійність і відповідальність у роботі, професійна повага до етичних принципів, демонстрація професійної, соціальної та емоційної поведінки.

РН 6. Уважне вислуховування співбесідника, чутливість до соціальних проблем, повага до індивідуального та культурного різноманіття.

РН 13. Демонстрація знання системи взаємозв'язку різних галузей християнської теології та умінь використовувати їх в науковій діяльності.

РН 15. Демонстрація знання специфіки історичного та віронавчального формування різних традицій; умінь аналізувати світоглядні моделі різних релігійних конфесій; умінь толерантно, будувати діалог з їхніми представниками з огляду на їхні сакраментальні символи.

РН 16. Демонстрація знань з історії виникнення Біблії, її перекладів на різні мови, термінологічної та історико-лінгвістичної особливості біблійних текстів, умінь дати їх екзегетичний, містичний та символічний аналіз, здійснювати тлумачення Святих Отців та вчителів Церкви.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Біблійне та систематичне богослов'я у вимірі сучасності

Тема 1. Актуалізація біблійного богослов'я в контексті викликів ХХІ століття

Тема 2. Трансформація системного богослов'я у постмодерну епоху.

Розділ 2. Публічна теологія та суспільні трансформації

Тема 3. Публічна теологія як відповідь на секуляризацію

Тема 4. Соціально-етичні виміри сучасного християнського вчення.

Розділ 3. Конфесійні доктрини та міжрелігійний діалог у глобалізованому світі

Тема 5. Аналіз катехічної літератури та соціальних доктрин впливових християнських церков.

Тема 6. Екуменічний рух, міжконфесійний діалог та нові виклики християнській ідентичності

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. Поточний контроль: здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та семінарських занять, перевірки завдань самостійної роботи, виконання тестів на Віртуальній аудиторії КПУ. Включає оцінювання теоретичної підготовки (усні відповіді, активність у дискусіях, тести) та перевірку практичних навичок (індивідуальних завдань за темами тощо).

2. Семестровий (підсумковий) контроль:

проводиться у формі **екзамену** та передбачає усну або письмову відповідь студента на теоретичні питання згідно з екзаменаційними білетами.

Особливість оцінювання: всі види поточного і семестрового контролю оцінюється викладачем за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

$$\text{Підсумковий бал} = (B_1 \times k_1) + (B_2 \times k_2) + \dots + (B_n \times k_n) + (B_{\text{екз.}} \times k_{\text{екз.}})$$

де:

$B_1, B_2, B_3, \dots, B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; $k_1, k_2, k_3, \dots, k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{\text{екз.}}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою (за наявністю); $k_{\text{екз.}}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + \dots + k_n + k_{\text{екз.}} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ 1. Біблійне та систематичне богослов'я у вимірі сучасності			
Тема 1. Актуалізація біблійного богослов'я в контексті викликів XXI століття			
Робота на семінарському занятті та участь в обговоренні	100	0,05	5
Підготовка аналітичного есе	100	0,05	5
Тема 2. Трансформація системного богослов'я у постмодерну епоху			
Робота на семінарському занятті та розгляд проблем догматичної рефлексії	100	0,05	5
Виконання тестових завдань	100	0,05	5
Розділ 2. Публічна теологія та суспільні трансформації			
Тема 3. Публічна теологія як відповідь на секуляризацію			
Робота на семінарському занятті та дискусійне обговорення	100	0,05	5
Підготовка тематичної доповіді-презентації	100	0,05	5
Тема 4. Соціально-етичні виміри сучасного християнського вчення			
Робота на семінарському занятті й активність у дебатах. Написання есе	100	0,05	5
Виконання тестових завдань	100	0,05	5
Розділ 3. Конфесійні доктрини та міжрелігійний діалог у глобалізованому світі			
Тема 5. Аналіз катехічної літератури та соціальних доктрин впливових християнських церков			
Робота на семінарському занятті та порівняльний розбір текстів	100	0,05	5
Виконання тестових завдань	100	0,05	5
Тема 6. Екуменічний рух, міжконфесійний діалог та нові виклики християнській ідентичності			
Робота на семінарському занятті	100	0,05	5
Виконання тестових завдань	100	0,05	5
Екзамен	100	0,4	40
Разом	100	1	100
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявності) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	До 10 балів		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач демонструє глибокі системні знання сучасних теологічних проблем, здатність критично мислити, аналізувати складні богословські виклики сьогодення та генерувати оригінальні ідеї. Вільно володіє професійною теологічною термінологією, бездоганно виконує практичні завдання (есе, аналітичні огляди, доповіді), активно бере участь у семінарських дискусіях та демонструє високі результати в тестових завданнях на Віртуальній аудиторії. Виявляє високий рівень автономії, академічної етики та наукового пошуку.
82–89	B	Добре	Здобувач демонструє вільне володіння програмним матеріалом курсу, здатність самостійно систематизувати теологічні факти, порівнювати конфесійні доктрини та робити аргументовані висновки. Практичні завдання виконує якісно, допускаючи лише поодинокі незначні неточності чи технічні похибки, що не впливають на загальний результат.
75–81	C	Добре	Здобувач демонструє достатній обсяг знань для розв'язання типових теологічних завдань, розуміє принципи актуалізації біблійного та систематичного богослов'я, проте аналіз окремих проблем може бути недостатньо глибоким. Здатний самостійно виконувати тестові завдання та письмові роботи після мінімальних уточнень.
67–74	D	Задовільно	Здобувач засвоїв базові поняття курсу, відтворює матеріал переважно на репродуктивному рівні. Виконує семінарські завдання та тести за зразком, проте припускається помилок в аргументації або інтерпретації сучасних богословських концепцій. Відповіді потребують більшої системності.
60–66	E	Задовільно	Здобувач володіє лише мінімально необхідним порогом знань. Відповіді поверхові, знання фрагментарні, навички самостійного теологічного аналізу слабкі. Виконання тестів та практичних завдань відбувається за постійної підтримки викладача.
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач володіє лише частиною базових знань, чого недостатньо для зарахування дисципліни. Не здатний самостійно орієнтуватися в проблематиці сучасного богослов'я, припускається грубих термінологічних помилок. Надається право на повторне складання контрольних заходів.
1–34	F	Незадовільно	Повна відсутність знань, ігнорування виконання семінарських завдань і тестів на Віртуальній аудиторії, неявка на екзамен або виявлення грубих порушень академічної доброчесності. Обов'язкове повторне вивчення дисципліни.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилаючись на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. <i>Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог</i> У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. <i>Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин</i> У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмеженні або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті». Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна:

1. Академічне релігієзнавство: Підручник / За ред.. А.М. Колодного. – К., 2016.
2. Вселенський Патріарх Варфоломій. Віч-на-віч із Тайною. Православне християнство у сучасному світі. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011.
3. Горохолінська І. Постсекулярність: богословські та філософські інтенції сучасної релігійності. – Чернівці: Черн. нац. ун-т, 2019.
4. Єленський В. Велике повернення: релігія у глобальній політиці та міжнародних відносинах кінця ХХ – початку ХХІ століття. – Львів: Вид-во УКУ, 2013.
5. Здіорук Є.І. Партнерство держави і церкви: Українські реалії в європейському контексті // Релігійна панорама. - 2009. - №10. - С. 26-39.
6. Казанова Х. Релігія в сучасному світі: плюралізм, секуляризація, глобалізація. – Львів: В-во УКУ, 2019.
7. Кирило (Говорун), архимандрит. Українська публічна теологія.– К.: Відкритий Православний Університет Святої Софії-Премудрості, ДУХ І ЛІТЕРА, 2017.
8. Кардинал Йозеф Гьофнер. Християнське суспільне вчення. – Львів: Свічадо, 2002.
9. Климов В.В. Свобода совісті, церква, релігійність в українському суспільстві періоду незалежності: Вибрані статті. - К., 2009.
10. Компендіум соціальної доктрини Церкви. Київ: Кайрос, 2008 / https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott- soc_uk.pdf
11. Конфесіологія релігії. Колективна монографія. За наук. ред. д. філос. н., проф. Анатолія Колодного та Людмили Филипович. -К., 2009. - С. 199-213.
12. Мартишин Д.С. Діалог Української Православної Церкви та суспільства у процесі політичних трансформацій України: монографія / Д.С. Мартишин. – Київ: ДП "Вид. дім "Персонал", 2017. – 272 с.
13. Міжетнічні та міжконфесійні відносини в контексті сучасних суспільних трансформацій. Матеріали Міжнародної науково - практичної конференції 29- 30 квітня 2010 р. - Чернівці, 2010.
14. Методологічні аспекти релігійної філософії: навчально-методичний посібник /О.Є. Бродецький, І.В., Горохолінська. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015.
15. Мініч Анатолій. Християнство в пошуках відповіді: проблеми соціально-етичної доктрини. Волинський Благовісник №3 (2015). / http://vb.vpba.edu.ua/public/pdf/3_23.pdf
16. Моїсєнко Лариса. Проблеми війни та миру в трактуванні християнських конфесій. ISSN 2523-4234 Історія релігій в Україні: наук. щорічн., 2018, Вип. 28, Ч. II. /
17. Мондін Б. Філософія релігії і теодіцея. Підручники систематичної філософії. – Львів: УКУ, 2008.
18. Основи соціальної концепції Української Православної Церкви. – К.: Інформ. –вид. центр УПЦ, 2002. – 80 с.
19. Пастирське послання Архиєрейського Синоду Української Греко-Католицької Церкви в Україні про патріотизм як любов до рідного народу та Батьківщини, 5 грудня, 2022 // <https://docs.ugcc.ua/1628/>
20. Практичне релігієзнавство. Колективна монографія. За редакцією професорів А.Колодного і Л.Филипович. – Київ: Українська конфедерація журналістів та Українська асоціація релігієзнавців, 2012.
21. «Перемагай зло добром!» (Рим. 12, 21). Послання Синоду Єпископів Української Греко- Католицької Церкви, 15 липня, 2022 // <https://docs.ugcc.ua/1591/>
23. Релігійна безпека/небезпека України. Збірник наукових праць і матеріалів / за ред. А. М. Колодного. – Київ: УАР, 2019. – 316 с.

24. Релігійні ідентичності в їх сутності і конфесійних вимірах: український контекст. Кол. монографія / за ред. А.Колодного, Л.Филипович, А.Арістової. – Київ: УАР, 2021. – 348 с.
25. Петришин Неоніла. Екологічні проблеми в осмисленні сучасних католицьких мислителів // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичне релігієзнавство», 11 (2014).
26. Українська Православна Церква на межі тисячоліть. Документи і матеріали. – К.: Видавничий відділ Української Православної Церкви, 2012. – 286 с.
27. Stephen T. Davis , Eric T. Yang. An Introduction to Christian Philosophical eology: Faith Seeking Understanding. – Zondervan Academic, 2020.
28. Taylor Ch. A Secular Age. – Cambridge, Mass.; London: The Belknap Press of Harvard University Press, 2007.
29. The Future of World Religions: Population Growth Projections, 2010–2050 // Pew Research Center,— The Changing Global Religious Landscape. - April 2, 2015. – 45 p.
30. José Casanova. Islam, Gender, and Democracy in Comparative Perspective, co-edited with Jocelyne Cesari. Oxford University Press. 2017.
31. José Casanova Global Religious and Secular Dynamics. The Modern System of Classication Beyond Secularization: Religious and Secular Dynamics in Our Global Age. E-Book (PDF)Availability: Published ISBN: 978-90-04-41198-2. Publication date: 12 Aug 2019. DOI: https://doi.org/10.1163/9789004411982_002.

Допоміжна:

1. Актуальні питання соціально значущої діяльності Церков і релігійних організацій в Україні: Наук. зб. / За ред. В. Бондаренка і А. Колодного - К., 2004.
2. Гантингтон С. Релігія і третя хвиля // Релігійна свобода і права людини. – Т. 1: Богословські аспекти. – Львів, 2000. – С.19-25.
3. Головков Андрій. Формування соціальної доктрини в Православній Церкві. / [http://katedral.org.ua/news/270 --.html](http://katedral.org.ua/news/270--.html)
4. Гудзик К. Служіння Богу відбувається не в церкві, а коли ми йдемо до людей / День. - 2005. -№ 21.-8 лютого.
5. Євтух В. Б., Трощинський В. П., Галушко К. Ю. та ін. Етносоціологія: терміни та поняття: Навч. посіб. - К., 2003.
6. Єленський В. Релігія після комунізму. - К., 2002. ЗА ЖИТТЯ СВІТУ. На шляху до соціального етосу Православної Церкви.
7. Здіорук С. І. Суспільно-релігійні відносини: виклики Україні ХХІ століття: Монографія. - К., 2005.
8. Ломачинська І. М. Релігійне лідерство в духовному вимірі християнської традиції: монографія. – Київ, 2008. – 286 с.
9. Мартишин Д. С. Соціальне вчення православної церкви України в умовах політичної трансформації українського суспільства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 2. С. 102–106.
10. Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. - К., 2003.
11. Попович В. М. Соціальне вчення православної церкви: історичне становлення думки / В. М. Попович // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 7 : Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. - 2017. - Вип. 37. - С. 3-11. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_7_2017_37_3.
12. Політологія //Кн. перша: Політика і суспільство; Кн. друга: Держава і політика / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина та ін. - 2-ге вид., переробл. і допов. - К., 2003.
13. Толерантність: сфера міжконфесійних відносин. Релігієзнавчий аналіз / За ред. А.Колодного і Л.Филипович. - К., 2004.
14. Православний катихізис. Основи християнського віровчення. – К.:

Видавничий відділ Української Православної Церкви, 2012. – 334с.

15. Релігія і церква в сучасних українських реаліях // Українське релігієзнавство. К., 2007. - № 44.

16. Християнство доби постмодерну: Кол. моногр. // Українське релігієзнавство. - К., 2005. - №3/ 2005 (35).

17. Between Pacifism and Jihad: Just War and the Christian Tradition. Downers Grove, IL: Inter Varsity Press, 2005.

Більш детальну інформацію щодо, розподіл часу навчальної дисципліни за темами, методів навчання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.